

Slapend Rijk

Het is jaren geleden dat ze met z'n allen samen iets maakten maar in *Slapend Rijk*, een bewerking van Juli Zeh's roman *Unterleuten*, staat heel SKaGeN samen op scène. Tijdens een van de eerste lezingen van het stuk in Het Salon van DE Studio vertellen Clara van den Broek, Korneel Hamers, Valentijn Dhaenens en Mathijs F Scheepers over hun nieuwe voorstelling.

Windmolens en Madonna op Instagram

Het ingeslapen dorp Unterleuten krijgt ongewild een voortrekkersrol in de nieuwste maatschappelijke evolutie: windenergie. Hoewel niemand in het dorp erom heeft gevraagd, worden er windmolens geïnstalleerd.

Clara: "Op het moment dat het dorp ingelicht wordt over de windmolens, barst de strijd los. Er is maar één geschikte plek om die molens te zetten en ze moeten met elkaar beginnen onderhandelen."

Mathijs: "Iedereen gaat voor zijn eigen geluk en zijn eigen geld in plaats van te zeggen: wat is het beste voor onze gemeenschap?"

"Eindelijk is de twintigste eeuw voorbij, dat tijdperk van collectieve waanzin. We zijn in de eenentwintigste eeuw aangekomen, het tijdperk van onvoorwaardelijk egocentrisme. Als het geloof in het goede verzaakt, wordt het vervangen door het geloof in het eigene. (...) We zijn nog altijd een Sisyphus maar een Sisyphus die begrepen heeft dat de berg kopen de oplossing van het probleem is. Een Don Quichot die heeft besloten zijn eigen windmolens te bouwen in plaats van ten strijde te trekken tegen die van een ander."

— Fragment uit de voorstelling

Mathijs: "Dit dorp zat vroeger in de DDR, waar iedereen werkte voor een gemeenschappelijk welzijn. Dat collectieve is overboord gegooid en iedereen kiest voor zichzelf. Dat is in de realiteit ook zo, de populariteit van social media is daar een duidelijk gevolg van. Wie vandaag een bedrijf begint, krijgt de raad: hang dat op aan uzelf, wat is uw verhaal? Want dan kan je over jezelf posten op sociale media: vandaag is Mathijs bezig met schilderen, of klopt hij een nagel in de muur of weet ik veel wat."

Zodat mensen het gevoel hebben achter de schermen te kunnen meekijken?

Mathijs: "Ja, zodat mensen denken "ik ken die, want ik volg die op Instagram". Ik volg zelf bijvoorbeeld Madonna op Instagram. Die geeft ook de indruk dat je in haar privéleven kan binnen kijken. Vandaag is ze gaan paardrijden met haar zoon (algemene hilariteit). Dat is keibelachelijk maar het vormt een soort inkijk die je vroeger niet had en die heel erg focust op het individu."

Dorpen opkopen is realiteit

"Duits dorpje bij opbod verkocht aan anonieme bidder". — De Standaard, 9 december 2017

Korneel: "Vroeger waren alle gronden van de staat. Na de val van de muur is die grond willekeurig verdeeld, bepaalde personages weten zelfs niet dat ze er een stuk bij hebben gekregen ergens aan een flank van een heuvel. Enkele figuren zijn dat heel goedkoop beginnen opkopen maar de puzzel is zodanig complex dat waardeloze grond soms plots erg waardevol wordt omdat ze één klein puzzelstukje in dat groter geheel vormt dat als pasmunt gebruikt kan worden om te onderhandelen. Je hebt dus iets waardevols dat waardeloos is geworden en dan in zijn kleinste brokje weer super waardevol wordt omdat je het nodig hebt als deel van het geheel. Een beetje zoals het bitcoin verhaal. De opkopers in ons stuk bestaan trouwens ook in realiteit. Onlangs werd er nog een Oost-Duits dorp met 9 huizen en 15 inwoners voor € 140.000 verkocht."

Hippe Berlijner wist oude Oost-Duitser uit

"U heeft er geen idee van wat de bodem hier al allemaal heeft moeten slikken. Een gesloopte kippenboerderij. De asbestdaken van de oude

© Marcel Lennartz

graanschuren. Een compleet tankstation inclusief ondergrondse tanks. Kapotte tractoren, stookolie, verf, lijken, bouwpuin, oude bekabeling. Dat ligt allemaal maar een paar centimeter onder de grond. Want in de DDR ruimde nooit iemand iets op. "

— Fragment uit de voorstelling

Korneel: "De inwoners van Unterleuten hebben hun afval altijd onder de grond gestopt. Ze hebben daar elke keer aarde op gegooid en er dan weer verder op gebouwd. Die geschiedenislagen beginnen bij de tweede wereldoorlog en lopen door tot vandaag. Op relatief korte tijd werd een geschiedenis gecreëerd die zit opgestapeld in de grondlagen onder hen."

Valentijn: "Een nieuwe laag in de geschiedenis zijn de hippe jonge Berlijners die het wat rustiger willen en naar het dorp, op een uur van Berlijn, verhuizen. Dat clasht met de Oost-Duitsers die daar al zitten van voor de muur gevallen is."

Clara: "De wereld van vroeger zit vast in bepaalde vetes en patronen, in die geschiedenis die altijd maar meespeelt. En dan komt er een nieuwe generatie die van niets weet, die blank opnieuw begint. Generaties wissen elkaar uit."

Slecht slapend rijk

Ook in jullie verhaal zitten veel lagen. Hoe zorgen jullie dat die niet zo hard worden opgestapeld dat het vast komt te zitten?

Clara: "Wij maken onze voorstellingen altijd voor een zo breed mogelijk publiek. De maatschappelijke problematiek hier is best complex en serieus maar de roman van Juli Zeh is heel luchtig en theateraal uitgewerkt en daar zijn we van vertrokken."

Is die lichtheid nodig om een zwaarder maatschappelijk thema te kunnen overbrengen?

Mathijs: "Humor en kleurrijke personages helpen om hele serieuze dingen te kunnen zeggen. De lichtheid maakt dat het verhaal je raakt."

Clara: "Het leven zelf is tragikomisch. We leven niet enkel in het donkere, we gaan om met de dingen. Het heeft dus iets waarachtigs als je licht en donker kan combineren."

Hebben jullie tot slot nog een tip om echt slapend rijk te worden?

Mathijs: "Goh euh... cocaïne verhandelen? Al denk ik dat je daar vooral van wakker ligt 's nachts. Slecht slapend rijk!" (lacht)